

Biskop Atle Sommerfeldt:

VISITASPREKEN DRØBAK KIRKE

16. søndag i treenighetstiden, 13.september 2015

Salme 13,2-6; 1Pet 4,12-19; Matt 5,10-12

Ropet

«Hvor lenge Herre? Vil du glemme meg for alltid? Hvor lenge skal jeg ha uro i sjelen og sorg i hjertet hele dagen? Se meg! Svar meg, Herre, min Gud!» Vi hørte bønneropet fra et fortvilet menneske i dagens lesning fra Salmenes bok. Bønneropets erfaring av angst, sorg og dødsangst er velkjent i alle kulturer og steder og tider, ja mer enn det – den er gjenkjennelig i store deler av dyreriket også. Skriftliggjøringen av bønneropet er derfor ikke unikt for Bibelen og Israelsfolket. Allerede på salmistens tid for mer enn 2500 år siden, er en klagesang med samme grunntema tilskrevet den stor kong Nebukanesar i Babylon, han som la Jerusalem i ruiner og drev Israelsfolket i eksil.

På Avistegnernes Hus her i Drøbak vises nå en meget severdig og bevegende utstilling. De to tegnerne som har opphold i Drøbak innenfor Fribyordningen for avistegnere, Fadi og Arifur, har samlet tegninger fra 50 forskjellige land under overskriften «Barn i krig». Med urovekkende og opprivende strektegninger formidles barns opplevelser av krig og vold. De er et tydelig og svært aktuelt eksempel på at salmistens livserfaring i aller høyeste grad også lever i vår tid, over hele kloden. Særlig kraftfull er det når barn – fremtidens håpsbærere for familie og samfunn - er utsatt for destruksjon og derfor kjenner sorg, uro og angst. Alt for mange av vår tids barn kan identifisere seg med salmistens livserfaringer.

Bildene fra ruinene i Syria, massakrene i Irak og desperate flyktninger i og ved Middelhavet og på Europas togstasjoner og landeveier, gjør at strektegningene ikke er fra en fjern virkelighet på en annen planet. De tolker en virkelighet vi får inn i stua i levende bilder hver eneste dag, og i økende grad kan få fortalt fra mennesker i vårt eget nabolag. Vi har lest om krigen og terroren i Syria i 4 år. Nå får vi ansikt og stemme nær oss. Deres sorg er i ferd med å bli en del av vår sorg.

Ropene fra Syria er høye og dramatiske, men vi kjenner alle til sorgens dype avgrunn i erfaringer av sykdom, brå død eller mange former for tap. Uroen i sjelen er i ferd med å bli en del av mange nordmenns hverdag, hos unge som sliter med prestasjonspress og mobbing, og hos eldre som ikke lenger føler at de er til nytte. Også vi er en del av det store menneskelige felleskapet av urolige og sørgende mennesker.

Bønnen

Menneskets særpreg blant alle andre skapninger er at sorg, uro og dødsangst utløser bønn til Skaperen om tilstedeværelse og hjelp. Vi er de unike bærere av Guds bilde i skaperverket. Nettopp i dette at sorg, angst og uro gjøres til et bønnerop, gjenfinner vi avtrykket av Gud i oss. Bønnen uttrykker vår lengsel etter bekreftelse på at skapelsens relasjon mellom menneske og Gud fortsatt finnes i vår egne liv.

Svaret

Evangeliets nyhet som kirken har forkynt siden den første pinsedagen, er at Salmisten og vårt rop om å bli sett av Gud fikk et tydeligere svar da Gud selv ble en del av vår virkelighet og våre rop, i Jesus fra Nasareth, Marias sønn. Guds svar på våre rop mot himlene er at Gud steg ned i vår virkelighet og selv levde sammen med oss, helt inn i mobbingen og torturens og henrettelsens og den brå døds virkelighet. Leter du etter Guds svar, fest derfor blikket på Jesus. Han viser oss hvordan Gud er.

«Legger jeg meg i dødsriket, er du der», erkjenner en annen av salmistene i Det gamle testamentet (Salme 139). Jesu liv og død viser oss at Guds tilstedeværelse i vår lidelse er helt konkret og absolutt. Slik bekrefter Gud at vår sorg og vår lidelse og vår uro **ikke** er uttrykk for Guds straff eller at Gud gjemmer seg for oss. Tvert om tar Gud selv del i hver enkelt og i hele menneskehetens og skaperverkets lidelse. Jesus forteller oss at dette ikke bare er knyttet til hans liv den gangen for 2000 år siden, men at han er med oss alle slags dager inntil verdens ende, og at vi kan se Ham – den korsfestede og oppstandne - i den nakne, sultne, fremmede, tørste, syke og fengslede.

Dåpslivet er fellesskap i lidelse

I litt for mange søndagsskolesalmer kan vi komme i skade for å formidle at dersom Jesus er i båten vår, så går det bra med oss i hverdagen fordi Jesus hjelper hver eneste dag. Jesus stiller jo stormen som raser rundt oss slik han en gang gjorde på Genesaretssjøen. Det uheldige ved denne formidlingen er at noen kan komme til å tro at dåpens liv i fellesskap med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus betyr at vi er frelst fra de grunnleggende menneskelige erfaringene Salmisten uttrykker og som vi gjenkjenner. Jeg blir sjelden så trist som når jeg snakker med mennesker som forteller at selvbestaltede profeter har forklart dem at årsaken til deres lidelse er deres svake tro og Guds påfølgende straff. Jeg blir trist fordi det påfører mennesker ytterligere smerte, men jeg blir også rasende fordi det er et misbruk av den kristne Guds navn.

Fellesskapet med Jesus, den korsfestede og oppstandne – det fellesskapet vi mottar i gave i dåpen - er ingen forsikring mot forfølgelse, hån og undertrykkelse. Dåpslivet leves i verden der vi deler de grunnleggende livsvilkårene til alle mennesker. Jesus tar oss ikke ut av verden, men sender oss tvert om inn i verden der menneskene forfølges og utstøtes. Slik Gud lider sammen med hele menneskeheten, er de dømte også en del av det medlidende fellesskap gjennom alle tider og på alle steder. Vi deler lidelsens levekår med mange naboer og folkefrender av annen tro og overbevisning når de blir utsatt for krig og diskriminering. Kirkens historie har vist oss at snarere enn å frita de dømte fra lidelse, kan et liv i fellesskap med Jesus føre til forsterket utstøting, forfølgelse og massakrerer – slik f.eks. assyrerne erfarer i dagens Syria.

Kristi fellesskap på jord er bærer av korsmerket vi fikk i dåpen i en blødende verden, og vi blør sammen med hele Guds sårede menneskehet.

Sendt til verden med Oppstandelsens budskap

Kirken er sendt inn i verden og vi lever i lidelsens fellesskap sammen med hele menneskeheten. Men vi sendes ikke inn i verdens virkelighet tomhendt.

Vi er sendt med budskapet om at Jesus overvant lidelse og død i oppstandelsens virkelighet. Derfor er det korsmerkede dåpsfolket også bærere av den oppstandnes livskraft i denne blødende verden.

Vi skal fortsette Jesu helbredende handlinger og være med å sette fanger fri og gi de forfulgte beskyttelse.

Vi er sendt for å invitere mennesker til fellesskap der sjelens uro og hjertets sorg møtes med miskunn og nåde.

Vi er sendt for å bygge trygge rom der syke og mishandlede finner fellesskap som bærer deres smerte sammen med dem.

Vi er sendt for å ledsage de slitne og oppgitte til livets kilde der de får fornyet erfaring av akseptering og nåde, når de deltar i kirkens store måltid der den korsfestede og oppstandne fornyer sin tilstedeværelse i våre liv i brødet og vinen.

Vi er sendt for å være bønnesvar til alle dem som roper til Gud. For vi som er døpt i Den treenige Guds navn er Jesu kropp og Guds armer og føtter i verden.

Troens øye

Vi er gitt troens øyne til å se at oppstandelsens livskraft lever når Gud utruker mennesker til å være svar på fortvilede bønnerop.

Troens øyne ser hvordan Gud, som i skapelsen ga alle mennesker nestekjærlighetens kulturoppdrag, nå reiser opp mennesker over hele Europa som vil være med og gi beskyttelse til dem som flykter fra krig, nød og undertrykkelse.

Troens øyne ser hvordan Gud gir mennesker frimodighet til å ledsage en nabo eller et familiemedlem gjennom dødsskyggens dal slik at de ikke skal frykte for noe.

Troens øyne hviler i den ufattelige nåde Gud gir oss ved at Gud selv vil følge oss gjennom døden og inn i sin evige virkelighet.

Troens øyne gjør at vi ser at dåpens vann og nattverdens brød og vin bringer oss glimt av Guds virkelighet bortenfor lidelse og død.

Troens øyne kan lovsynge midt i lidelsen, fordi Gud skjenker salighet av ren nåde.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige Ånd, som var og er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen.